

Handläggare
Lisa Gagnerud
Telefon: 08-508 25 356

Till
Socialnämnden
2021-08-31

Remiss avseende rekommendation att anta överenskommelse om samverkan inom patientnämndsverksamhet

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2021/372

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen på remiss om rekommendation om samverkan inom patientnämndsverksamhet.

Fredrik Jurdell
socialdirektör

Veronica Wolgast Carstorp
biträdande förvaltningschef

Sammanfattning

Kommunerna är enligt lag skyldiga att ha en patientnämndsverksamhet med uppgift att stödja och hjälpa patienter och deras närstående inom den kommunala hälso- och sjukvården. Kommunerna i länet har en överenskommelse med Stockholms patientnämnd om samverkan inom patientnämndsverksamhet. Överenskommelsen innebär att ansvaret för att bedriva verksamheten har övergått från kommunerna till region Stockholm. Den nuvarande överenskommelsen har gällt sedan 2003. Överenskommelsen har nu reviderats av Storsthlm tillsammans med patientnämnden.

Den reviderade överenskommelsen innebär att fördelningen av kostnader mellan kommunerna beräknas på hela befolkningen istället för befolkningen över 65 år. Dessutom har överenskommelsen kompletterats med en beskrivning av att Storsthlms roll är att företräda kommunerna på en länsövergripande nivå i frågor som rör uppföljning och utvärdering.

Förvaltningen ställer sig positiv till de förslag som den reviderade överenskommelsen innehåller. Den förändrade beräkningsgrunden är ett mer rättvist sätt att fördela kostnader mellan kommunerna i länet. Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en remiss från Storsthlm om rekommendation att anta en reviderad överenskommelse gällande samverkan inom patientnämndsverksamhet.

Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd samt äldrenämnden.

Remissvaret ska vara kommunstyrelsen tillhanda den 28 september 2021.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 25 augusti 2021. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 26 augusti 2021.

Ärendet

Storsthlms styrelse rekommenderar kommunerna i länet att anta den reviderade överenskommelsen för samverkan inom patientnämndsverksamhet.

Kommunerna är enligt lag skyldiga att ha en patientnämndsverksamhet med uppgift att stödja och hjälpa patienter och deras närstående inom den kommunala hälso- och sjukvården. Skyldigheterna regleras i lag (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården. Verksamheten ska vara organiserad så att den kan utföra sina arbetsuppgifter självständigt och är på så vis något annat än en sedvanlig klagomålshantering.

Kommunerna i länet har en överenskommelse med Stockholms patientnämnd om samverkan inom patientnämndsverksamhet. Överenskommelsen innebär att ansvaret för att bedriva verksamheten har övergått från kommunerna till Region Stockholm. Den nuvarande överenskommelsen har gällt sedan 2003. Överenskommelsen har nu reviderats av Storsthlm tillsammans med patientnämnden.

Patientnämndens ansvarsområde

Patientnämnden är opartisk och fristående från de vårdgivare som möter patienter inom hälso- och sjukvård. Den gör inga egna medicinska bedömningar och tar inte ställning till om vårdgivaren har gjort rätt eller fel. Istället är syftet att fungera som en länk mellan patienter och vårdgivare genom att exempelvis informera och förklara så att vårdgivare och patienter förstår varandra bättre. Synpunkterna kan röra bemötande, kommunikation, tillgänglighet, vård- och behandling, ekonomi och administration. Nämnden består av förtroendevalda politiker och beslutar i frågor som rör principärenden, remissvar och budget. Till stöd finns en förvaltning med ett 20-tal medarbetare.

Patientnämnden får idag få ärenden som rör kommunernas verksamheter och är därför intresserad av att utveckla sitt samarbete med kommunerna. Som ett led i detta bjuder patientnämnden regelbundet in länets kommuner till samverkansmöten. Patientnämnden vill både minska mörkertalet men också fördjupa analys och återkoppling av inkomna ärenden från kommunal hälso- och sjukvård. Ett särskilt område som patientnämnden kommer att bevaka från och med 2020 är inkomna synpunkter kopplade till utskrivningsprocessen från slutna hälso- och sjukvård.

Förändringar i den reviderade överenskommelsen

Den föreslagna överenskommelsen innehåller vissa förtydliganden och uppdaterade laghänvisningar. I övrigt är det följande områden som ändrats eller förtydligats:

- Överenskommelsen har kompletterats med en beskrivning av att Storsthlm's roll är att företräda kommunerna på en länsövergripande nivå i frågor som rör uppföljning och utvärdering. Patientnämnden och Storsthlm ska exempelvis ansvara för att gemensamt följa upp statistik över antalet ärenden i länet på årlig basis. Vid behov ska de också sammankalla kommunerna i länet till möte kring uppföljning och utveckling av samverkan. Patientnämnden ska särskilt bevaka och rapportera synpunkter gällande utskrivningsprocessen från slutna- till öppenvård och kommun.
- Avtalstiden har ändrats så att överenskommelsen gäller tills vidare. Parterna har möjlighet att säga upp den med en uppsägningstid om tolv månader.
- Kommunerna ersätter årligen patientnämnden för utförda tjänster. Fördelningen mellan kommuner har hittills varit baserad på befolkningen som är 65 år och äldre.

Patientnämndens verksamhet riktar sig dock till alla målgrupper som omfattas av kommunernas hälso- och sjukvård samt den allmänna omvårdnad som hör till. Därför föreslås att fördelningen av ersättningen beräknas på hela befolkningen i kommunerna. Beräkningsmodellen i den reviderade överenskommelsen har därför gjorts om. För Stockholm stads del innebär detta att kostnaderna ökar något. Beräknat på 2020 års befolkningsunderlag skulle ersättningen öka med 36 373 kr, från 578 697 kr till 615 070 kr. Den totala kostnaden för ersättningen som fördelas mellan länets kommuner är dock oförändrad.

Jämställdhetsanalys

Då tjänsteutlåtandet inte handlar om individer är det inte aktuellt att genomföra en jämställdhetsanalys.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Kommunal hälso- och sjukvård är reglerad i lag och omfattar den som efter beslut av kommunen bor i en sådan boendeform eller bostad som definieras i Hälso- och sjukvårdslagen. Kommunen ska även i samband med biståndsbedömd dagverksamhet erbjuda en god hälso- och sjukvård. Kommunal hälso- och sjukvård rör därmed främst personer som bor på bostad med särskild service enligt LSS eller SoL samt personer som deltar i dagverksamhet enligt SoL eller daglig verksamhet enligt LSS, oavsett ålder.

Förvaltningen anser att förändringen i beräkningsmodellen som gjorts i den reviderade överenskommelsen är ett mer rättvist sätt att fördela kostnader mellan länets kommuner. Förvaltningen menar att det är relevant att grunda beräkningen på hela befolkningen eftersom kommunal hälso- och sjukvård också berör personer som är under 65 år.

Förvaltningen ser även positivt på att överenskommelsen kompletterats med en beskrivning av Storsthlm's roll att företräda kommunerna på en länsövergripande nivå som rör uppföljning och utvärdering. Det är av stor vikt att kommunerna tillvaratar de klagomål som inkommer på ett systematiskt sätt.

Förvaltningen vill även lyfta vikten av att sprida kunskap om överenskommelsen inom stadens verksamheter. Patientnämnden får in förhållandevis få synpunkter kopplade till kommunal hälso- och sjukvård, vilket kan bero på att kännedomen om överenskommelsen är låg inom socialtjänsten i staden och att kännedomen även är låg bland de patienter och anhöriga som har kontakt med den kommunala hälso- och sjukvården. Patientnämndens arbete är

värdefullt för stadens verksamheter och för berörda patienter. Det kan bidra till höjd patientsäkerhet, kvalitetsutveckling och att vården anpassas efter patienternas behov. Av den anledningen ser förvaltningen positivt på att patientnämnden kommer att bevaka processen för utskrivning från slutna hälso- och sjukvård då det är ett område som kräver en hög grad av anpassning till nya arbetsätt och samverkan för att vården ska bli trygg och sömlös för den enskilde patienten.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilagor

1. Rekommendation att anta Överenskommelse om samverkan inom patientnämndsverksamhet.
2. Överenskommelse om samverkan inom patientnämndsverksamhet
3. Exempel på ersättningsnivå
4. Patientnämnden summerar kort 2020